

LBRIS

We know
books

JENNIFER
SAINT

ELECTRA

Traducere din limba engleză și note
IRINA-MARINA BORTOI

LITERA

București

PROLOG

ELECTRA

Cetatea Micene e cufundată în tăcere, dar eu nu pot să dorm în seara asta. Știu că, în capătul coridorului, fratele meu s-a dezvelit din pături. În fiecare dimineață când mă duc să-l trezesc, i le găsesc încolăcite aprig în jurul picioarelor, de parcă ar fi alergat la o cursă în somn. Poate că aleargă după tatăl nostru, omul pe care nu l-a cunoscut niciodată.

Când m-am născut, tatăl nostru a fost cel care mi-a ales numele. M-a numit după soare: înflăcărată și incandescentă. Mi-a povestit acest lucru pe când eram doar o copilă: că eu eram lumina familiei noastre. „Frumusețea mătușii tale e vestită, însă tu ești deja mult mai radioasă ca ea. Tu, fiica mea, vei aduce mai multă glorie Casei lui Atreu.“ Iar apoi m-a sărutat pe frunte, după care m-a lăsat jos. Nu m-a deranjat că m-a gădilat cu barba sa. Am crezut ce mi-a spus.

Acum, nici că-mi pasă de lipsa pretendenților care să se îmbulzească, gălăgioși, în sala tronului, veniți să-mi ceară mâna. Am auzit poveștile despre mătușa mea, Elena, și n-am simțit niciodată invidie. Iată unde a dus-o frumusețea. Până hăt departe, într-o cetate străină care ne ține bărbații ostatici de zece ani. Zece ani de când trăiesc fără tatăl meu, agățându-mă de fiecare

victorie povestită de mesagerii care trec prin Micene. Vestea fiecărui triumf mă umple de mândrie, de încântare că tatăl meu, Agamemnon, e cel care luptă de atâta vreme și care își adună oamenii să se războiască, până ce zidurile înalte ale Troiei se vor face praf și pulbere sub tălpile lor cuceritoare.

Văd mereu, cu ochii minții, cum va lua cu asalt porțile cetății și cum în cele din urmă se vor prăvăli cu toții la picioarele lui, tremurând de frică. Iar după toate astea, tata se va întoarce acasă la mine. La fiica lui credincioasă, care îl așteaptă aici an după an.

Știu că unii vor spune că nu și-a iubit niciodată copiii, că nu avea cum, dat fiind ce a făcut. Însă eu îmi amintesc senzația brațelor sale în jurul meu și bătăile regulate ale inimii lui în urechea mea și știu că niciodată nu voi găsi vreun loc mai sigur pe lume decât acela.

Întotdeauna mi-am dorit să mă fac mare și să ajung să fiu femeia care credea că voi deveni, femeia care aș fi putut să fiu, dacă el ar fi putut să rămână. Să mă ridic la înălțimea numelui pe care mi l-a dat.

Mai presus de orice, îmi doresc să-l fac mândru.

Nu am nici o îndoială că, undeva în acest palat, mama cutreieră și privește lung în întunericul îndepărtat. Niciodată nu face zgomot, picioarele ei ușoare sunt încălțate în sandale delicate, părul îi e legat la spate cu panglici stacojii, parfumat cu petale zdrobite și uleiuri plăcut mirositoare, iar pielea ei fină sclipește în lumina lunii. Nu vreau să plec din odaia mea, de teamă să nu o întâlnesc. În schimb, mă ridic și pornesc spre fereastra îngustă, săpată în piatră. Când îmi odihnesc coatele pe pervaz și mă aplec în afară, mă aștept să nu văd nimic: sau poate doar o spoială de stele. În schimb, văd cum un foc se înalță pe un vârf de munte îndepărtat, iar, drept răspuns, altă lumină și apoi alta se aprind într-un

lanț de foc ce saltă înspre Micene. Inima îmi bubuie în piept. Cineva, acolo, ne trimite un semnal. Și nu există decât un singur lucru pe care așteptăm cu toții, la unison, să-l auzim.

Un freamăt de scânteii portocalii se învâртежesc spre cer în clipa în care se aprinde alt foc, și mai aproape de data asta. În ochi îmi mijesc lacrimile. Pe când privesc neîncrezătoare focurile, simt cum și în mine se aprinde o scânteie și sunt năucită de înțelegerea semnalului.

A căzut Troia.

Tatăl meu se întoarce acasă.

CLITEMNESTRA

Casa lui Atreu se afla sub puterea unui blestem. Un blestem deosebit de înfiorător, până și după standardele calvarului divin. Istoria familiei era plină de crime sălbatice, adulter, ambiții monstruoase și un pic mai mult canibalism decât te-ai aștepta. Toată lumea știa, însă când Atreizii, Agamemnon și Menelau, au stat în fața mea și a surorii mele gemene, în Sparta, acum o viață, ei bine, poveștile absurde cu prunci gătiți și serviți părinților lor au părut să scânteieze și să se prefacă în fiuoare de praf în lumina soarelui.

Cei doi frați erau plini de vitalitate și vigoare – nu tocmai chipeși, însă atrăgători în orice caz. Barba lui Menelau sclipea roșiatică, în vreme ce a lui Agamemnon era castanie, precum bucelele care i se adunau strâns în jurul capului. Pretendenți mult mai chipeși stăteau în fața surorii mele – adevărul e că sala cea mare în care se strâneau părea să se umfle și să geamă sub mulțimea uluitoare de pomeți bine dăltuiți și umeri puternici, maxilare vânjoase și ochi fulgerători. Elena ar fi putut alege dintre bărbații cei mai de seamă din Grecia, însă nu a avut ochi decât pentru Menelau cel stângaci, care se legăna incomod de pe un picior pe altul, cu trupul lui masiv, și o privea mutește la rândul său.

Fiica lui Zeus, asta spuneau poveștile despre Elena. În vreme ce eu m-am născut cu fața roșie și urlând din pricina insultei banale a nașterii, se spune că sora mea a ieșit cu delicatețe dintr-o coajă de ou de un alb imaculat, venind pe lume deja desăvârșită și frumoasă. Legenda era înflorită cu detalii fanteziste – se știa că Zeus putea să ia multe forme, iar cu această ocazie anume i-a apărut mamei noastre împodobit cu pene și alb ca zăpada, lunecând pe râu spre ea, cu intenții neîndoielnice.

Să fii binecuvântată de Zeus într-un asemenea fel era un motiv de glorie. Asta spunea toată lumea. Dacă Leda, mama noastră, fusese considerată îndeajuns de frumoasă de însuși conducătorul zeilor, atunci asta făcea o mare cinste familiei noastre. Nu era o rușine pentru tatăl nostru să crească rodul unei asemenea împreunări ca și când ar fi fost copilul său.

Iar frumusețea Elenei era, într-adevăr, legendară.

Acești pretendenți ai Elenei se adunau la noi acasă cu zecile. Oh, cum se mai înghionteau, năpustindu-se înainte, trăgând cu ochiul la vâlul ei fluturând, dornici să o vadă fie și doar pentru o clipă pe femeia despre care se spunea că e cea mai frumoasă din lume. Pe măsură ce atmosfera se schimba, devenea neliniștită, am observat că mâinile li se apropiau mai mult de săbiile legate la cingătoare. Și Elena a observat lucrul acesta și s-a întors o clipă către mine, suficient cât privirile să ni se întâlnească și să schimbăm un gând de îngrijorare.

La marginile sălii, gărzile stăteau mai drepte și își strângeau puțin mai tare lăncile. M-am întrebat însă cât de iute s-ar putea să se reverse către noi inima clocotindă a mulțimii și cât de mult le-ar lua gărzilor să-i străpungă tumultul.

Tatăl nostru, Tindareu, își frângea mâinile. Ziua începuse atât de promițător pentru el; cămărilor noastre

dădeau pe dinafară de cadouri somptuoase, aduse de fiecare tânăr în parte, ca să-și susțină cauza. Îl văzusem cum se bucură de comorile și de statutul pe care i le oferise ziua aceasta plină de glorie. Voios, își pusese toată încrederea în puterea fraților noștri vânjoși de a ne apăra așa cum o făcuseră întotdeauna, însă eu mă îndoiam de succesul lor, în fața numărului uriaș de bărbați veniți astăzi s-o cucerească pe sora mea.

Am privit-o pe Penelopa. Te puteai bizui oricând pe verișoara noastră tăcută, cu ochii cenușii, să-și păstreze cumpătul. Însă Penelopa nu mi-a întors privirea neliniștită, ochii ei fiind pironiți asupra lui Odiseu. Cei doi se priveau în ochi de parcă s-ar fi plimbat singuri printr-o livadă parfumată, nu ca și când ar fi fost captivi într-o sală cu o sută de bărbați gata de luptă și cu scânteia mocnind și amenințând să-i aprindă pe toți ca pe niște torțe.

Mi-am dat ochii peste cap. Odiseu era aici pe post de pretendent al Elenei, la fel ca toți ceilalți, însă bineînțeles că nimic din ce făcea acel bărbat nu era așa cum părea. „În situația asta, ne-ar prinde mai bine înțelepciunea lui vestită“, m-am gândit eu, frustrată că prefera în schimb să se lase purtat pe aripile reveriilor romantice.

Însă ceea ce confundasem cu un schimb visător de priviri între verișoara mea și iubitul ei era, de fapt, urzeala tăcută a unui plan, căci Odiseu a sărit pe podiul unde stăteam și a strigat, cerând să se facă ordine. Cu toate că era scund și crăcănat, avea o prezență impunătoare, iar în sală s-a lăsat brusc liniștea.

– Înainte ca prințesa Elena să aleagă, a tunat el, ne vom lega cu toții printr-un jurământ.

Bărbații l-au ascultat. Avea darul de a supune voința celorlalți, spre a sluji propriului țel. Până și verișoara

mea cea isteată era fascinată de el, iar eu nu crezusem să existe bărbat pe lume care să-și poată măsura vreodată intelectul cu al ei.

– Cu toții am venit astăzi aici cu același scop, a continuat el. Cu toții ne dorim să o luăm de nevastă pe frumoasa Elena și fiecare are motive întemeiate să creadă că ar fi un soț demn de o asemenea femeie. Este un trofeu ce depășește orice închipuire, iar bărbatul căruia îi va aparține va trebui să facă eforturi extraordinare s-o apere de cei ce ar putea încerca să i-o răpească.

Mi-am dat seama că fiecare bărbat din sală se gândea deja la asta. Cu toții își închipuiseră cum ar fi fost ca Elena să le aparțină, însă Odiseu le otrăvise visul. Îl priveau vrăjiți, așteptând ca el să le dezvăluie soluția la problema pe care le-o prezentase.

– Așadar, vă propun să jurăm cu toții că, indiferent pe cine va alege, ne vom alătura lui pentru a o păzi pe Elena. Ne vom lega cu toții, prin jurământ solemn, că vom apăra cu prețul propriei vieți dreptul bărbatului cu pricina de a o avea – și de a o păstra – pe Elena.

Tatăl nostru a sărit în picioare, copleșit de bucurie că Odiseu a salvat ziua lui de glorie de la un dezastru aproape sigur.

– Am să sacrific calul cel mai de seamă! a declarat el. Și cu toții veți jura în fața zeilor, pe sângele animalului.

Zis și făcut, și tot ce a pierdut tatăl nostru în ziua aceea a fost un cal. Mă rog, un cal și pe fiica lui, ar trebui să spun, și o nepoată de asemenea, ca să fie treaba treabă. Toate i-au fost smulse din mână dintr-o singură mișcare, fiindcă Elena a trebuit numai să sufle numele „Menelau“, că el s-a și ridicat în picioare, luându-i mâna într-a lui și jurându-i bălbâit devotament și recunoștință; apoi, într-o clipită, Odiseu a cerut-o de nevastă pe Penelopa; însă ochii mei zburau către fratele

cu părul castaniu, a cărui privire morocănoasă era fixată asupra dalelor din piatră. Agamemnon.

– De ce l-ai ales pe Menelau? am întrebat-o mai târziu pe Elena.

Un stol de slujnice o încercuiau, îi aranjau rochia, îi împleteau părul în vârtejuri elaborate și îi prindeau în el nenumărate podoabe mărunte, care erau cu totul de prisos.

Elena a cugetat la întrebarea mea, înainte să răspundă. Oamenii nu vorbeau decât despre strălucirea ei orbitoare, mișcați uneori destul cât să compună poezii sau cântece în cinstea ei. Nimeni nu pomenea vreodată că e serioasă sau că e bună la suflet. Nu puteam să neg jungghiul straniu de invidie pe care-l simțeam înlăuntrul meu, rece și otrăvitor, crescând alături de o soră geamănă a cărei splendoare avea să mă arunce mereu într-un con de umbră. Însă Elena nu a fost niciodată crudă cu mine și nici nu m-a chinuit. Nu s-a lăudat niciodată cu frumusețea ei și nu și-a bătut joc de sora ei, care îi era inferioară. Nu putea opri capetele să se întoarcă și s-o privească, oriunde s-ar fi dus, așa cum nu putea să întoarcă valurile mării. Eu m-am împăcat cu asta și, ca să fiu sinceră, nu tânjeam să port povara frumuseții sale legendare.

– Menelau..., a spus Elena gânditoare, zăbovind asupra silabelor numelui său.

A ridicat din umeri, răsucind un cârlionț mătăsos în jurul degetelor, spre enervarea vizibilă a uneia dintre slujnice, ale cărei strădanii agitate nu produseseșă nici luciul, nici volumul obținute prin gestul lipsit de efort al Elenei.

– Poate că erau alții mai bogați sau mai chipeși, a spus ea. Mai îndrăzneți, cu siguranță, a adăugat și și-a

răsfrânt ușor buza, gândindu-se, poate, la unda de violență ce străbătuse nevăzută sala, în timp ce pretendenții se măsurau unii pe alții din priviri. Însă Menelau... părea altfel.

Elena nu avea nevoie de comori; Sparta era destul de bogată așa cum era. Nu avea nevoie de un bărbat chipeș; ea putea să vină cu toată frumusețea necesară oricărei perechi. După cum văzuserăm, orice bărbat și-ar fi dorit să-i fie soț. Așadar, ce căutase sora mea? M-am întrebat cum de a știut, ce magie s-a înfiripat între ei, cum putea fi o femeie sigură că un anumit bărbat este cel potrivit. M-am îndreptat de spate, așteptând să fiu lămurită.

– Presupun..., a început ea, scoțând un oftat când o fată i-a înmânat o oglindă cu mâner din fildeș și împodobită pe spate cu o micuță figurină sculptată a Afroditei, ieșind din scoica ei uriașă.

Și-a aruncat o clipă ochii asupra reflexiei sale, și-a dat părul pe spate și și-a potrivit mai bine cununa de aur de deasupra buclelor. Am auzit cum se înalță un oftat slab din rândul fetelor care-i așteptau verdictul referitor la eforturile lor de prisos.

– Presupun, a continuat în timp ce le-a aruncat un zâmbet cald, că era pur și simplu atât de *recunoscător*.

M-am oprit, iar cuvintele pe care le căutam s-au evaporat în aer.

Elena mi-a remarcat tăcerea, poate a citit și o dojană în ea, fiindcă și-a îndreptat umerii și m-a pironit cu privirea.

– Știi că mama noastră a fost aleasă de Zeus, a spus ea. O muritoare, suficient de frumoasă cât să-i atragă privirea tocmai din vârful muntelui Olimp. Dacă tatăl nostru n-ar fi avut o fire tăcută și dârză... cine știe ce-o

fi simțit? Dacă ar fi semănat mai mult cu Agamemnon decât cu Menelau, de pildă.

M-am încordat puțin. Ce voia să spună cu asta?

– Un astfel de bărbat nu pare că ar accepta un afront fără să protesteze, a continuat ea. Ar vedea el ca pe o onoare faptul că soția i-a fost aleasă sau ar privi altfel lucrurile? Eu nu știu care mi-e destinul, însă știu că nu m-am născut ca să nu fac nimic. Nu știu ce mi-au pregătit Parcele, dar mi s-a părut – a căutat cuvântul potrivit – *prudent* să aleg cu grijă.

M-am gândit la Menelau, la adorația din ochii lui, când o privea pe Elena. M-am întrebat dacă Elena avea dreptate, dacă el ar putea să vadă lucrurile așa cum le văzuse tata. Dacă victoria în competiția din sălile noastre chiar avea să-i fie de ajuns, indiferent ce s-ar întâmpla mai târziu.

– Și bineînțeles, astfel pot să rămân în Sparta, a adăugat ea.

Pentru asta, chiar eram recunoscătoare.

– Ați stabilit, așadar? Veți locui aici împreună?

– Menelau îl poate ajuta pe tata să conducă Sparta, a zis Elena. Și, bineînțeles, tata îl poate ajuta la rândul său.

– Cum?

– Cât de multe știi despre el și Agamemnon? a întrebat Elena. Și Micene?

Am clătinat din cap.

– Am auzit povești despre familia lor. Aceleași pe care le-ai auzit și tu. Blestemul strămoșilor, tații care și-au ucis pruncii și frații care s-au întors unul împotri-va altuia. Totul a rămas în trecut însă, nu-i așa?

– Nu pe deplin.